

چرتکه

نپود زیرساخت ها چطور ایران را از یک بازار پرتانسپیل محروم می کند؟

محبوبه فکوری

مقامات روس می گویند برای ایرانی ها در پذیرش کالاهای صادراتی تسهیلاتی قائل هستند و ایرانی‌ها هم بر این باورند که می توانند فرصت طلایی خرید بی دردسر غلات را برای تامین امنیت غذایی از روسیه داشته باشند تا در روزهایی که دنیا بر سر مواد غذایی و انرژی در تلاطم است و برای بازگشت به عقب برنامه ریزی می کند، سهم خود را از بازار غلات این کشور بستانند. البته هنوز هم روسیه جایی در ۵ شریک اول صادراتی و وارداتی ایران ندارد و گویا راه درازی در پیش است تا این کشور به جمع شرکای اول تجاری ایران راه یابد و در مقابل ایران هم سهم بیشتری از کیک تجارت خارجی روسیه به خود اختصاص دهد.
آن‌گونه که آمارهای رسمی گمرک نشان می دهند در حال حاضر همچنان چین، عراق، امارات، ترکیه و هند ۵ شریک اول صادراتی ایران در ۸ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱ هستند و در مقابل، امارات، چین، ترکیه، هند و آلمان بزرگترین صادرکننده کالا به ایران در همین بازه زمانی به شمار می روند. این آمارها در حالی است که ایران در جمع کالاهای وارداتی خود، ذرت دامی، برنج، گندم، دانه سویا، روغن دانه آفتابگردان، گوشی تلفن همراه، کنجاله و شکر تصفیه نشده را دارد که اتفاقا در حوزه گندم و غلات، روسیه بزرگترین صادرکننده غلات دنیا به شمار می‌رود ولی نتوانسته سهمی از سبد وارداتی ایران بستاند. البته بخشی از این موضوع به نبود زیرساختهای لازم در بنادر ایران و روسیه برمی گردد که به نظر می رسد با تحت تملک گرفتن بندر سالیانکا در روسیه از سوی ایران زمینه برای رفع این نقص ها تا حدودی برطرف شده، به نحوی که ایران تلاش کرده تا برنامه اجرایی توسعه بندر سالیانکا را که در کمتر از یک سال پیش آغاز شده، با سرعت پیش ببرد. در واقع، این بندر به ماشین آلات مناسب از قبیل لیفتراک‌ها، لودرها و جرثقیل های ماشینی تجهیز شده و به گفته مقامات رسمی، افزایش توان ۳۰ درصدی صادراتی و به ۴۵ درصد وارداتی این بندر نسبت به مدت زمان مشابه در سال ۱۴۰۰رخ داده است. از سوی دیگر، همزمان با عملیات توسعه، عملیات بندری در این بندر در حال انجام بوده و اولین محموله کانتینر ترانزیتی کریدور شمال-جنوب از بندر سالیانکا به مقصد جنوب آسیا طی سال جاری اعزام شده تا این بندر عملاً به چرخه فعالیت کریدور وارد شود. بر اساس گزارش هایی که کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران منتشر کرده است، در اختیار گرفتن راهبری بندر سالیانکا در راستای افزایش حجم ترابری بار ترانزیتی در کریدور شمال-جنوب بسیار حیاتی بوده و این امر در میان و بلند مدت به رونق هر چه بیشتر این کریدور خواهد انجامید؛ به خصوص اینکه توسعه ۱۳۰ درصدی منطقه گمرک موقت از مساحت ۷۰۰۰ متر مربع به ۱۶۰۰۰ متر مربع با هدف افزایش ظرفیت کالاهای وارداتی نیز صورت گرفته و به این ترتیب امکان پهلوگیری و تخلیه همزمان حداقل ۲ شناور با بار وارداتی امکان پذیر شده است.

در این میان با سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیون دلاری صورت گرفته از سوی کشتیرانی به عنوان راهبر بندر، اقلامی مانند جرثقیل ۳۲ تنی خریداری شده است. با بهره‌برداری از این تجهیزات محدودیت تناژ تخلیه و بارگیری در بندر رفع شده است. این امر اهمیت بسیاری در حمل کانتینرها خصوصا کانتینرهای ۴۰ فوتی که عمده بارهای ترانزیتی را شامل می‌شوند، دارد و از سوی دیگر، یارد مخصوص کانتینر با مساحت قابل توجه به عنوان یکی از الزامات یک بندر کانتینری نیز ایجاد شده است. نکته حائز اهمیتی که بسیاری از فعالان اقتصادی و صادرکنندگان کالا و بار صادراتی به روسیه از آن گلابه داشتند، صادرات میوه و تره بار و محصولات تازه است که به دلیل نبود کانتینرهای یخچال دار همواره مورد انتقاد صادرکنندگان قرار داشت که حالا بر اساس آمارهایی که ارایه می شود، ساخت کریدور سرد در بندر سالیانکا صورت گرفته که با احداث آن، امکان انتقال محصولات سردخانه‌ای از جمله میوه، سبزیجات پس از حمل با کشتی از کانتینرهای یخچالی به کامیون‌های یخچالی و انتقال به سراسر روسیه فراهم شده است.

بر این اساس، با توجه به تجهیز بندر سالیانکا به امکانات حمل و نقل ریلی به عنوان یکی از مزیت های مهم آن بندر، همه خطوط ریلی بندر به طول ۴۳۰۰ متر تعمیر و نوسازی شده و توسعه یافتند. همچنین ریل های جرثقیل های پرتابل نیز به همراه لکوموتیوهای موجود در بندر کاملا تعمیر شدند؛ ضمن اینکه همزمان با این تغییرات طرح توسعه بندر و جامنایی کلی و طراحی مناطق عملیاتی و چینش بار نیز طراحی شده است. با اقداماتی که در جهت بهسازی اسکله‌ها صورت گرفته تأییدیه کیفی تصاف اسکله‌ها از سازمان های بازرسی مربوطه کسب شد.
باین اوصاف به نظر می‌رسد با انجام تعمیرات ادواری ۷ دستگاه جرثقیل پرتابل موجود در بندر و نصب دستگاه ثابت اسکن بار جهت تسریع روند بازرسی کالا، بندر سالیانکا دوران تازه ای را آغاز خواهد کرد که عمدتا در راستای منافع صادرکنندگان و بازرگانان ایرانی خواهد بود. به هر حال، جدیدترین آمار گمرک فدرال روسیه مبنی بر این است که تهران و مسکو مشغول افزایش همکاری های تجاری و اقتصادی دوجانبه بوده و ارزش تجارت طرفین در نیمه اول(بازه زمانی ۶ ماهه) سال ۲۰۲۲ یا ۴۴.۹ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال میلادی گذشته به ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار رسید.
طبق این آمار، تجارت میان ایران و روسیه در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۲۰(بازه زمانی یکساله) به میزان ۸۱.۴درصد افزایش یافت و از ۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار به ۴ میلیارد دلار رسید. حالا این فرصت طلایی در اختیار ایران است که بتواند از این فضا به نفع خود بهره گرفته و زمینه را برای حضور دائمی و پایدار کالاهای ایرانی در بنادر روسیه فراهم نماید.

بخش اقتصاد– تاکنون وعده‌های بسیاری برای بسته شدن پرونده مسکن مهر داده شده اما هنوز تعداد زیادی از واحدها به دلیل مشکلات زیربنایی و روبنایی و مسائل حقوقی امکان تحویل به متقاضیان را ندارند.

مسکن مهر یکی از بزرگترین پروژه‌های مسکنی در دهه‌های گذشته بوده که در دولت نهم و دهم اجرای این طرح کلید خورد، اما هنوز بعد از گذشت بیش از یک دهه بسیاری از متقاضیایان در شهرهای مختلف چشم انتظار تحویل این واحدها هستند.

واحدهای مسکن مهر هنوز در بسیاری از شهرها به ویژه شهرهای جدید تهران از جمله پرند، پردیس، هشتگرد نیمه تمام باقی مانده و افزایش مدت ساخت این واحدها باعث شده که بسیاری از این پروژه‌ها با افزایش قیمت روبرو شوند.

حسینی یکی از متقاضیان واحد مسکن مهر در پردیس به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: مسکن مهر کمک بزرگی به افرادی که خانه ندارند و اجاره نشین هستند، کرد تا صاحب خانه شوند و از مشکلات آن‌ها کاسته شود اما گاهی شاهد تاخیر در تحویل آپارتمان‌های مسکن مهر هستیم و این موضوع متقاضان را با مشکل مواجه می‌کند.

او ادامه داد: ما متقاضی مسکن مهر فاز ۱۱ زون ۲ شهر جدید پردیس استان تهران هستیم. از سال ۹۰ چشم انتظار تحویل واحدهای خود بوده ایم، اعلام کردند که شهریور ماه و یا نهایتا تا مهر ماه به ما تحویل می دهند، اما همچنان خبری از تحویل مسکن نیست در حالی که بسیاری از واحدهای آپارتمانی آماده تحویل هستند و فقط محوطه سازی و انشعابات مانده، اما به همین شکل رها شده است.

همچنین محسنی یکی دیگر از متقاضیان در پرند اعلام کرد: قرار بود واحد مسکن مهر در پرند را سال ۹۲ با مبلغ ۵۰ میلیون تومان به ما تحویل دهند، اما بعد از گذشت چند سال نه تنها این واحدها را به ما تحویل نداده اند بلکه قیمت تمام شده ساخت این واحدها از ۵۰ میلیون تومان به بیش از ۲۰۰ میلیون تومان رسیده است.

او ادامه داد: اگر من همان زمان در این منطقه خود اقدام به خرید یک واحد مسکونی می کردم زودتر و ارزان تر این واحد را تحویل می گرفتم.

حدود دو هزار واحد مسکن مهر مشکل حقوقی دارند

به گفته آقای خلیل محبت خواه مدیر کل راه و شهرسازی استان تهران

{اقتصاد}

در شهرهای بالای صدهزار نفر که مسئول اجرای این واحدها اداره کل راه و شهرسازی استان تهران است، حدود ۱۰۰ درصد واحدهای مسکن مهر تحویل داده شده و تنها ۳۲۷ واحد باقی مانده است که مشکل حقوقی دارند.

به گفته مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران، برای حل مشکل حقوقی واحدها به دولت نهم و دهم اجرای این طرح کلید خورد، اما هنوز بعد از گذشت بیش از یک دهه بسیاری از متقاضیایان در شهرهای مختلف چشم انتظار تحویل این واحدها هستند.

واحدهای مسکن مهر هنوز در بسیاری از شهرها به ویژه شهرهای جدید تهران از جمله پرند، پردیس، هشتگرد نیمه تمام باقی مانده و افزایش مدت ساخت این واحدها باعث شده که بسیاری از این پروژه‌ها با افزایش قیمت روبرو شوند.

این واحدها به قوه قضائیه، استانداری و وزارت راه و شهرسازی نامه نگاری کرده ایم.

او می‌گوید: در شهرهای کمتر از صد هزار نفر حدود دو هزار و ۱۴۸ واحد مانده که تاکنون مشکل ۸۰۰ واحد حل شده و برای سایر واحدها هم مسائل حقوقی آن‌ها مطرح است.

محبت خواه گفت: در حوزه مسائل حقوقی هم مشکل به گونه‌ای است که بین پیمانکار و تعاونی مشکلاتی ایجاد شده و کار به جایی رسیده که اقدام به شکایت کردند.

مشکل فاز ۱۱ مسکن مهر پردیس تا پایان سال برطرف می شود
علی جعفری معاون وزیر راه وشهرسازی به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: واحدهای مسکونی زون ۲ و ۳ در فاز ۱۱ مسکن مهر پردیس ساخته شده، اما به دلیل تثبیت دیوارهای حائل، تکمیل خیابان‌ها و دسترسی‌ها با مشکل مواجه شده است و باید خیابان‌ها به سطح صفر برسد تا امکان لوله گذاری انشعابات و تاسیسات شهری ایجاد شود.

افزایش هزینه آزادسازی مدرک تحصیلی

دولت به دنبال جبران کسری بودجه است یا جلوگیری از مهاجرت دانشجویان؟

دوره متوسطه رایگان است. اما افرادی که قصد ادامه تحصیل در دانشگاه‌ها را دارند، همانطور که در بسیاری از کشورهای جهان رایج است، باید در آزاری دریافت آموزش دانشگاهی هزینه‌ای را پرداخت کنند؛ بر اساس علم اقتصاد، برای دریافت هر کالا و خدماتی باید هزینه آن را پرداخت کرد. از سوی دیگر، دانشجویان روزانه دانشگاه‌های دولتی به دلیل تحصیل رایگان متعهد می‌شوند که پس از فارغ‌التحصیلی، دوره خدمت را سپری کنند. تعهد به سپری کردن دوره خدمت، قانونی است که در همان بدو ثبت‌نام به امضای دانشجویان می‌رسد. به عبارت دیگر، دانشجویان با امضای این قانون متعهد می‌شوند بعد از فارغ‌التحصیلی برای دوره خدمت اقدام کنند و تا آن زمان مدرکشان در گرو دانشگاه خواهد ماند. قانونی که درباره دانشجویان دانشگاه‌های غیرانتفاعی، آزاد و …… که هزینه تحصیل خود را هر ترم به دانشگاه پرداخت می‌کنند، صدق نمی‌کند.

بنابراین در اصل این موضوع که دانشجویان یا باید هزینه تحصیل خود در بهترین دانشگاه‌های کشور را پرداخت کنند و یا در ازای رایگان بودن آن، از علم و تخصصی که در دانشگاه‌های دولتی به دست آورند در داخل کشور استفاده کنند، شکی نیست و درحال حاضر افزایش ناگهانی آزادسازی مدرک تحصیلی با انتقادات گسترده‌ای روبرو شده است.

چنین انتقاداتی نیز همواره از دولت‌ها در ایران مطرح بوده است؛ دولتی که خود را در مرکز همه چیز قرار می‌دهد، نام دولتی بر روی تمام خدمات می‌گذارد و اجازه گسترش و تقویت بخش خصوصی را نمی‌دهد، با وجود کسری بودجه و تبعات تومری آن تا جایی که می‌تواند کالاها و خدماتی را پایین‌تر از قیمت واقعی عرضه می‌کند و در نهایت به نقطه‌ای می‌رسد که متوجه می‌شود دیگر نمی‌تواند با سرکوب قیمتی به ادامه ارائه آن کالا و یا

سال بیست و پنجم / شماره ۶۱۴۵

متقاضیان مسکن مهر بعد از یک دهه همچنان چشم‌انتظار تحویل واحد هستند

به گفته مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید ما مجبور هستیم یک زمانی برای تکمیل دیوارهای حائل برای بستر عرصه خیابان و معابر داشته باشیم و در این حوزه پیگیر تامین اعتبارت هستیم.

او می‌گوید: امیدوار هستیم تا پایان سال بتوانیم سیاست شهری و تاسیسات زیربنایی مورد نیاز سکونت در مسکن‌های مهر فاز ۱۱ پردیس را کامل کرده و این واحدها را در اختیار متقاضیان قرار دهیم.
براساس این گزارش رستم قاسمی وزیر پیشین راه وشهرسازی اعلام کرده بود که پرونده مسکن مهر را تا پایان امسال می‌بندیم، اما با توجه به مشکلات حقوقی و تعاونی که بسیاری از این واحدها دارند بعید به نظر می‌رسد این واحدهای باقی مانده تا پایان سال به اتمام برسند.
گفتنی است کل واحدهای مسکن مهر شهر جدید پرند ۹۵ هزار و ۶۷۲ واحد است که از این تعداد ۹۲ هزار و ۶۲۳ واحد در تعهد شرکت دارای متقاضی بوده که ۷۸ هزار ۴۴۵ واحد از آن فروش اقساطی شده است. در زمان حاضر تعداد واحدهای باقی‌مانده مسکن مهر پند ۶هزار و ۵۴۳ واحد است.

همچنین کل واحدهای مسکن مهر شهر جدید هشتگرد ۴۸ هزار و ۹۲۳ واحد است که از این تعداد ۳۸ هزار و ۴۰۴ واحد در تعهد شرکت شهرهای جدید بوده و دارای متقاضی است از این تعداد ۳۰ هزار ۹۶۹ واحد فروش اقساطی شده و ۷۱۲۱ واحد باقی‌مانده که تا پایان امسال تکمیل و تحویل متقاضیان می‌شود. تکمیل واحدهای باقی‌مانده مسکن مهر جزو تعهد شرکت عمران شهرهای جدید است که نیازمند حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان اعتبار بوده است.

کل واحدهای مسکن مهر ۲میلیون و ۲۰۰ هزار واحد بود که از این تعداد یک میلیون و ۷۶۶ هزار و ۶۰۰ واحد دولتی بود. به عبارت دیگر این واحدها در اراضی دولتی ساخته شده اعم از تفاهمنامه‌های سه جانبه و تعاونی‌های مسکن. از این تعداد ۸۴۲ هزار واحد پروژه های خودمالک بود که در قالب آن واحدهای مسکن مهر در زمین مردم ساخته شده و فقط از تسهیلات ارزان‌قیمت دولتی برای ساخت و ساز استفاده شده است. این قالب پروژه‌ها هیچ مشکلی نداشتند و هزینه‌ای را به دولت تحمیل نکردند. در صورتی که این واحدهای مسکن مهر تا پایان امسال هم به بهره برداری نرسد با توجه به افزایش چشم گیر قیمت مصالح ساختمانی و تاسیسات روبنایی و زیربنایی، شاهد رشد قیمت‌های تمام شده خواهیم بود.

خدمات با قیمت قبلی ادامه دهد.

اگر هزینه آزادسازی مدرک تحصیلی را با هزینه یک سال تحصیل دانش‌موزان پایه ابتدایی و متوسطه در مدارس غیرانتفاعی مقایسه کنیم، متوجه خواهیم شد که حتی باوجود افزایش هزینه آزادسازی مدرک تحصیلی، با اعداد و رقم عجیب و غیرمنطقی روبرو نیستیم. اما چرا درخصوص مدارس غیرانتفاعی شاهد چنین انتقاداتی نیستیم؟ دلیل این است که در آنرا خانواده‌ها دیگر نه با دولت بلکه با بخش خصوصی روبرو هستند که بصورت شفاف هزینه خدمات خود را برای آنها روشن می‌سازد. این درحالی است که در وهله اول دولت‌ها در ایران همواره بدون توجه به منابع خود، خدماتی را با قیمتی بسیار پایین به افراد ارائه می‌دهند؛ سیاستی که سبب می‌شود دولت با کسری بودجه شدیدی روبرو شود و تبعات تومری آن به تمام افراد، در این مورد خاص به افرادی که تصمیم می‌گیرند تا به دانشگاه هم نزنند تحمیل شود. در وهله دوم دولت‌ها روزی به این نتیجه می‌رسند که دیگر نمی‌توانند به این روند ادامه دهند و به جای اصلاحات و افزایش تدریجی قیمت‌ها تصمیم می‌گیرند به یکباره قیمت کالاها و خدمات خود را افزایش دهند.

همانطور که درحال حاضر شاهد آن هستیم دولت‌ها به جای اینکه در طی سال‌های گذشته، بصورت تدریجی و بر اساس شرایط تومری کشور و افزایش قیمت خدماتی که به دانشجویان ارائه می‌دهند هزینه تحصیل در دانشگاه‌های دولتی را افزایش دهند، به یکباره تصمیم گرفتند هزینه آزادسازی مدرک را ۶ تا ۱۰ برابر افزایش دهند. آن هم در شرایطی حساس که با اتهام مانع تراشی برای خروج و ادامه تحصیل دانشجویان در خارج از کشور روبرو می‌شوند.

چرا سرمایه‌گذاری چینی‌ها در انرژی ایران دشوار شده است؟

کمتری دارد ولی متأسفانه در ایران برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی بخصوص چینی‌ها ریسک بالایی داریم.

وی تأکید کرد: اگر شرایط ایران به لحاظ داخلی و خارجی فراهم باشد چین به دنبال تامین انرژی پایدار از منابع مختلف است و اتفاقاً ایران منبع مطمئن‌تری برای چین است زیرا کشوری است که منابع فراوان نفت و گاز دارد و تنها ایران و روسیه کشورهایی هستند که از راه زمینی به چین متصل می‌شوند بنابراین جایگاه ایران به لحاظ اولویت‌هایی که برای نفت و گاز دارد همیشه برای چین محفوظ است. به طور کلی ایران همواره در اولویت چین بوده اما در هرحال باید زمینه همکاری هم فراهم باشد که فعلا اینگونه نیست. رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین در ادامه درباره اعمال سقف قیمت روی نفت روسیه و تاثیر آن بر ورود نفت ایران به بازار چین گفت: در مورد سقف قیمت نفت روسیه و ورود به بازار چین ابتدا باید منتظر شویم که تصمیمی که اتحادیه اروپا گرفته قابلیت اجرا دارد یا خیر، سپس با توجه به تبعات آن تحلیل شود. طبق منابعی که در دنیا بازار نفت را رصد می‌کنند اکثریت قریب به اتفاق نفتی را که ما صادر می‌کنیم روانه بازار چین می‌شود، ما در روز بین ۸۰۰ تا ۸۵۰ هزار بشکه نفت می‌فروشیم که مشتری اول آن هم چین است.

وی یادآور شد: کشورهای اتحادیه اروپا سقف ۶۰ دلار را برای نفت روسیه تعیین کرده‌اند اما اینکه آیا روسیه تن به این ۶۰ دلار می‌دهد یا خیر، باید منتظر شویم و نتیجه را ببینیم.